

شرائط اشتراك :
سنہ لکي ۳۰ ، آلتی آلتی
۲۰ غروشر

سنہ لکي ۱۰ آلتی آلتی ۶ فرانقدر . اعلانات
ایچون اداره مأموری محمد ذہی بکہ مراجعت ایتلیدر .

۱۵ ایلول افرانجی
۱۹۱۰

۲ ایلول ۱۳۲۶

صاحب امتیازی :

شہندر زاده قلبلی

المحمد علمی

اداره و تحریر محلی :

جمال اوغلی جاذہ سندہ دائرہ مخصوصہ در .

مخابرات صاحب امتیاز ایلا جریان ایتلیدر .

نسخہ سی هریرده

۲۰ بارددر .

۹ رمضان ۳۲۸

ارشاد و انقیاد حکومت و ملت افغانی صرف نظری نمایند بران
برفایان ملت لازم کردید که فریاد و فغان از غفلت و بیخبری ملت
افغان را بسع مجاهدین اسلام برسانند تا آنکه از ارشاد و بیان
و اتفاق عمومی اهل اسلام : ملت افغان محروم نباشد.

مقاله

فریاد و فغان از غفلت ملت

افغان

— ای اقوام نجیب خطه پاک افغانستان. تا یکی درین و دیان
کچ و بیخ و بیخیری یویان و در صحرائ عظیم و غفلت و نادانی افغان
و حیوان و از شاه راه حقیقت عام و معرفت کرزان میباید این
چشمیت است که سرد و چارشا ملت گردیده ای از قوه سامعه
و نور بصیرت و میباید یا آنکه برده غفلت بر قوای خسته شماستولی
گردیده : ای انبای وطن بیدار شوید . و تراحوال اسفناشتال
خود بشکرید ! و از این عطالت و بی اتحادی و کم معرفتی حذر نماید
و یک طریق نجات را برای خود اختیار کنید ! و ازین بلهوسی
و تذبذب بی اساسی که مملکت اتخاذ کرده اید درگذرید ! که بدون
از خضارت دارین دیگر فائده ازان متصور نمی باشد . اگر جاده
نصب اسلام و مشوار و رفتار قومی خود قبول دارید پس این
کلام فریاد و فغان را با صدای و میباید چه میباید ؟ و هرگاه طریق
سایم مستقیم مدنی اسلام را طالبید ؟ پس کجاست کوشش عام
و فغان ؟ و کدام است اتفاق و اتحاد و همدردی و تعاون ملتی ؟

— ای اقوام نجیب افغان — از خواب غفلت بیدار ! شوید
و برده جفاک و عطالت و کسالت را از بصیرت غیرت و محبت و شجاعت
ملتی خود بردارید . و یکدفعه بنظر حقیقت بین دور و پیش
خود را بدرستی بشکرید که سیلاب فتن و دشمن ناموس و وطن از
هر طرف ناپا به اندازم قریب رسیده که اسلحه برداشتن را
فرصت نمانده و شما هنوز در کمهواره غفلت افتاده و بر جاده مظلم
جهالت و بیخبری ایستاده و از آکتساب علوم و فنون کرزان و از
شاه راه صراط المستقیم دین قوم محذوری که عبارت از علم و اتفاق
و اتحاد و تعاون می باشد روگردان ؟ ایو آه برین بدبختی که سرد و چار
ملت افغان گردیده :

— ای انبای وطن : برخیزید ! و پیروی احکام دین مبین
خود را بناید و یا احکام خدا و رسول خدا عمل نماید حق تعالی
در کتاب مجید خود فرموده : (و اعصموا نفوسکم) و ایستاد
و ایستاد حکم الهی است که فرموده : (و تعاونوا علی البر و التقوی
ولا تعاونوا علی الاثم و المنکر) — و حضرت رسول مقبول
فرموده اند :

(المؤمن المؤمن کالبنيان يشد بهده بعضا)

— اگر اسلامیت است و خود را ملت اسلام میدانید اینست
احکام خدا و رسول مجتبی و اگر (لامن هاؤ لای ولا من هاؤ لای)
مذهبین بین ذلک) میباید آن بحث آخر است —
و کر که از گفتار تا کردار شما بسیار غرق و میانیت کلی دیدم
میشود چنانچه دولت با ملت و ملت با دولت متبوع خود در قریب
و روز چلانی بر سر می برد و دشمنان را بدوستی و امانت و دوستار
بدشمنی و خیانت مشتم ساخته و وقوعات تاریخی گروه مناقبت و محرب
مابعدی وار

معارف

مدارس ام کنایس ؟

ان قیمت کل امة بقيمة مؤسساتها و هي الزراعة و
الصناعة و التجارة و طرق المواصلات و المدد و القوة المسلحة
و الاعانات الصحية ثم التربية و التعليم و عملايش في اثنان
ان التربية و التعليم هما الأساسان اللذان لكل المؤسسات
المدكورة فلهما المربان للعقل و الروح و بهما يكتسب
المرؤ قيمة الاجتماعية لهذا زى حكومتنا الدستورية ايدها

خبرلر قسمندن عينا — « اورومچی شهریده .
» لو « دیکان بر عسکر باشلیق منصیدار اوزنیک عسکرینه
یرلکان پادشالیق کوشنی جیب قوغان سبیدن اوزون
منصیدن توشروب قویودر . اوشبو خبرنی ایشکان
صونک خاتونی بر آ زغنه آ غرق ایکان نهایت حفا بولوب
اولوب کتیب دور بنده بر قزی بارایکان اول هم افیون
جیوب اولدور » .

آلدیغمز غز تلرک محتویاتنه نظر آ ایلی غز ته سی انتشار
معارفی توصیه بولمچنی و چین — سلیماناری آره — بنده
جاری بعض قناعات تلرک دفعنه حاله جینی آکلا شیلور .

سیاسی بر بندی دهها زیاده شایان دقتدر . اورویا
بتون دنیایی ضبط ایتمش ، جمله ملتله جوق ظلم
ایدیورمش . و حالله اهل اسلام صاری عنصر یعنی
ماغول و چین ایله برلشوب مشترک فائده لری بر ابر چه
مدافعه ایتمک لازم ایتمش .

غز تلرک بوسوزلری اهمیتندن خلی دکاتر : اهل
تلرک تسلطی اهل شرق دائمی صورنده چکمه چکمه
دلالت ایدیور .

[دوبریجه مداسی]

باصفیه

عرض مخصوص

[مابعد]

و تعمیم نماید بهر حال بهرست و اگر از انبای وطن درمی
سالی چند نفر را در دولت علیه عثمانی برای تعلیم و تربیه
بفرستد زهی سعادت ملت خواهد بود مگر افسوز که دولت
از اساس امور خود کلیا غافل و شب و روز در لهو و لعب خود
شاغل و بعلی هذا القیاس کل امور دولتی . و مانی . و سیاسی . و غیره هیچ
یک کدام از زوای اساس متین و بر قاعده درست مبتنی نمی باشد . حال
بر ارباب وجدان سالم و مجاهدین دین مبین معلوم خواهد شد که دولت
افغانستان سراسر محتاج ارشاد و قابل ترجم استمداد است —
مگر قوای معنوی و اتفاق هیئت اجتماعی ملت شان در مقابل
هر دو دولت فرنگ متعدی بدرجه کمال است .

نقشه ثانی — در باب ایشاح افکار عمومی و رد افواه کاذب دول
متعدی آنکه : دولت افغانستان از ملحقات هند و یا مستعانات
فرنگ نمی باشد . و بلکه در نفس خود یک دولت مستقل اسلامی
میباشد .

بر ارباب بصیرت جهان و واقف از احوال تعصب ملت افغان
مخفی نخواهد بود که ملت نجیب افغان در هیچ عصر و هیچ صورت
محکومیت فرنگ را بر خود قبول نکرده و نخواهد کرد و هیچ یکی
از دول مجبور خود فروتنی ندارند و نمی نمایند مگر بعد از هلاک
(نه) میلیون سرد وزن ملت افغان : و کیرم که اولیای امور افغان
بلکل انگریزی مشرب و یا روس مملک بوده باشند یا زهم غوه
اجتماع امت محمدی و ملت افغانی ازان یا کی ندارد و در وقت میباید
بدون از اعلامی کلمه دین احمدی دیگر مدعای دربینی نخواهد بود
و برای روس و انگریز اعلان نام بوده باشد که بلغ نمودن قطعه
افغانستان چنانچه خیال خام بسته اند ممکن نمی باشد . و اگر از
نفس بطرسبورغ و یالتین در جمیع نقاط مملکت افغان راههای
شست و شو جاری گردد ، با زهم ضبط و استیلای دائمی قطعه
افغانستان بسیار دشوار و بدون از پاره شدن دهن بلغ این لقمه
سهل نخواهد بود . لهذا بادی حیرت آنست : که چرا احرار
امت و مجاهدین ملت و ترقی خواهان هیئت اجتماعی اسلامی از

بوگون مجبور به کور و شدکرنده ، بعض مواد قوتوشایدینی
صیراده روس عسکرینک جلقا طریقین ایران طوبراغنه
تجاوز ایلمرینه سببی استفسار ایتدیر . مشار الیه
مفضلاً جواب ویرلش ایسه ده انجمن مقدس ایالتی نکده
حصول اطلاعی مقصیده ، کمال حرمتله ایضاحات
آیینی تقدیم ایدرز .

طهرانه کی روسیه و انکلتزه سفیرلرینه ذات عالی
شهنشاهی طرفندن ویرلن و عدمو جینجه طرق تجاریه نک
تأمین اسایشی و عمومه کشادی لازم کلیردی . لکن
دولت اردوسی رؤسای طرق مذکورینی عمومه کشاد ،
و ذخیره جلب ایتمرک شرائط مقرره یی رینه کتیرمدیلر .
بونک اوزرینه روسیه و انکلتزه دولتری صرف سوق
انسانیتله و تبریز اهالی دینی آجلقندن قور تارمق و تبعة
اجنبیه یی . سایه مقصیده جلقا طریقنک آجیلاماسنه
قرار ویردیلر ، حالبوکه قره طاغلی و حشی سواریلرک
تسلطی سبیلله طریق مذکورده ذخیره و اموال تجاریه
قتلی و مرور و عبور قابل اولمایدقندن یولجاره رفاقت
و طریقه تأمین اسایش ایتمک ایچون بر مفرزه سبوقه
لزوم کورولمشدر . طریق تحت تأمین الینوب تبریز
اهالیسک امر محافظه سی ایحال و امنیت عمرمه تقریر
ایدلکدن صوکرما مذکور مفرزه بلا تأخیر و بلا شرط
ایران طوبراغنی تحلیله ایدرک روسیه عودت
ایده چکنندن ، دولت متبوعلر مزک بوقراری انجمن
مقدس ایالتی به اعلان و احترامات فائده لری تقدیم ایلررز .

امضال

نوار

چینده ترکیه غزته

ترکستان چینی نک ایلی ولایتنه « یک کوره » بلده -
سنده رسمی اوله رق تأسیس ایدلش (ایله ولایتی نک کزتی)
نامنده کی غزته نک برنجی نسخه لری اداره مزه کلدی .
تورکلرک ترقی و اصلاحات یوله کیردیکی ، چین حکومتجه
مسلمانلرک دخی معارفدن محروم وراقلمه جینی بو غزته نک
وجودندن آکلا شیلور .

(ایله کزتی) یعنی (ایلی غزته سی) هفته ده ایکی
دفعه چیقاجقدر . محزری چوانو چیغو اسمندر . در .
بو غزته غایت اینجه یرلی کاغده طاش باصمه ده باصلمشدر .
کاغذ شفاف اولدقندن بر طرفی بوش قالمشدر .
ایلی غزته سنک لسانی اولدقجه آکلا شیلور ترکیه در .
نمونه اوله رق بر قاج ساطر نقل ایدیورز .

باش مقاله سندن عینا : — « بر مملکت نک حکومتی
منصیدار آدم لاری اوزی نک فقرا یورتی آبی دورغان
بولسه انلر ایچون اول باشلا یوب مکتب هم کزیدخانلر
بناقلا دور و اوز فقرا لاری نک علم لق و معرفتی بولاتوغون
نی اولاب فقرا سنک نادان علم دیری خبر بولوب قایشی غه
راضی بولایدور . »

صدر اعظم ابراهيم حق باشا . فرانسه به كشمش و فوق الحد حسن قبول كورمشر . مشار اليه فرانسه رجال ساستي آره سنده جريانه باشلايان مذاكرات . بر جوق مسائل سياسي دن ماعدا . صوك استقراض ايشلرينه كده تعلق ايتكمده ايش . صدر اعظمزه موسيويشون . قوشهري و بريان آره سنده اويانان شطرنج اويونتك نتيجه سي برقاچ كونه قدر بللي اولاجقدر .

§

استقراض مناسبيله فرانسر مطبوعاتك بر قسمي آتش پوسكوريور . باشده شانتازجيلر رئيسي تان غزنه سي ولارق [فلوسوفيني يعنى ياره عاشق] غزنه لر . كنچ تركيا حقنده يازمادق هذيان راقپورلر . نه افريقا ايشلري ، نه صوقولغمز ، نه ترقياچور استعداسزلكمز براقيلبور و « بزدن آلدنكيز ياره ايله نه ياره اردو كزي تجهيز ايديبور . الما ياره ياره و بريورسكز » ديورلر . غالباً استقراض ايتديكمز ياره يي پارس بولوارلر نده صرف ايدجكيز سانورلر مش !

بزه دونماتر تنويه سي فرزندر . الما يادن باشقه كي صانان اولمادي . شوخالده نعاغالي ايدك ؟ فرانسر مطبوعاتك افريقا مسائلي قاريشدير ايشلري غايت غريب . بومستليني قاريشدير ماق . فرانسرلرجه يك قائده ليدر . بو افريقا ايشلر نده . محترم انكيزلر . فرانسرلر ايجون يك كوزلر چوراب اورمكه درلر . چوراب ييمك ارزدر ، و بيرترسه افريقا مسائلي ميدانه چيقاچقدر . شوخالده فرانسرلرجه استعجاله نه لزوم وار ؟ !

§

كرپده كي مسلماناره و حشيانه ماملر اجر اسنده دوام اوليور . طويخانه ده برقاچ سرسرينك همده خنطه ابتاليا سفيرينه تجاوزلري طولايديله بوون مسلمانلري تعصب و تجاوزله اتهام ايدن اورويلاوراق بي وجداني ، اوقرون وسطى فكري مسووفو غزنه لري بوخاري كورمبورى ؟

اي مدنيت نامي غضب ايدن دريد ناوتلي ، موث و اعدام قوسان طويلى خوشم و حشت ! كون كليركه فبت سيده پاي انتقاي آلتنده خرده هيجي نمابه

§

چويرر . حكومتك منع قلميسنه رغماً روم بطريقخانه سي معهود و مجلس ملي طوبلامغه عزم ايتش اولدندن ضابطه آو جاني ايتك عجبوري حس ايتشدر ، شوبه كه مجلس مذكورك انعقادينه ميدان و برهركه صوكراده اوروخاني مقامى باسحق كي بر مجبورته قالماق اوزره بطريقخانه ده كاري طيشاري چيقتندن ، طيشارپده كيلري اينجري كيرمكدن منع ايجون پوليس وزادارمه دن متشكل برباق آغى قورولمشدر . آغه هپ آق نيز سالخوزده بالقلر دوشديكندن بونلر كال نزاكتله « ايشه ياراماز » كوفسسه قل ايدلشدر . مع مافيه بطريقخانه يه مجلسك انعقادينه و پروتويه قرار و يرمشدر .

بكرافندي — قره كوز | مدير مسئول : احمد حلمي مطبعه سي

ايتدكلى ا كلاشيديقندن ولايت باب عاليه و باب عاليين دخی صوفيه مراجعت ايدلديكي آ كلاشيلور .

بز بو دولامباچلي مسامليه عقل ايزديره مدك . بزه قاليرسه بوبايده يايلاجق معامله صوفيه مراجعت دكل ، شرائط خارجنده واشقيا كي كيزلي بر صورنده حدودي خنلري توقيف و سلاحلري مصادره دن عبارت قالير .

فراريلرك بي محابا حدوده كچه ييلميرندن . عثمانلي بولغار حدودنده كي تقيدانك كفايتسزلكي و ياخود فقدان تقيد تماماً تظاهري ايديبور . حكومت بوگا بر چاره بولمايدر .

§

بوون كائناتك اك عاجز واك عاطل تشكيلات بلديسي اولان شهر امانتلك بايديني خيالي سو قافلر ، ميدانلر ، باشملر و سائرلر تجورمش كي ، بو هفتده اسكداري ايتابوله ربط ايدجك نحت البحر بر تونل دن بحب ايديبور . ويونك ايجون بر شركت تشكيل ايتكمده اولديبي سويلنيور . برده قاليرسه بو شركت رياستي از مير ميووني اسپارطه في افندي و زمه لي ، تاكه موسى ايتك تشكيل ايتديكي واپور شركتي متضرر اولماسين . هنوز منتظم مسوفاق . و چوارنده يولاره ملاك اولمايان استابول ايجون بر تونل مسائلي عاذا « تونل » كچمكدن . نه اعلا رمضان شاقاسي .

§

سلانيك ولايتده دخی اسلحه درجه باشلامشدر . اجنبار سلاحلري قو نسلو سخانه لره تسليم ايدجكلامش .

§

ايران تابيخته بولونان ۱۵۰۰۰ آتوري ؟ ؟ نك عثمانلي طور اغنه كچرك تابعيت عثمانيه يدخالت ايتدكلى و بونلر حقنده مجلس و كلاده مذاكره جريان ايدجكيني يوسي رفقاسر يازيبور . ۱۵۰۰۰ آتوري ؟ بونلر دن بر دانمسي اورويلا اثار عتيقه علماسنجه مليونلر قيمته در . سانيرز . باري بر سمت مجبولدن برازكلداني . بر ازده ما ياي مسوده بابلي قله سنك انشاسنه باشلانله !

§

سومغير لقي نهري سبر سفائن واراوا واسقا آريم شركتي ناميله وطنداشلمزك ارباب غيرت و سياستدن مركب غايت مهم بر شركت مليه ميدانه كتيرلشدر . كلهجك نسخه مزده قارنيمزد تفصيلات كامله و بره جكز .

§

ذات عالي خلافتنا عنيك مانوره لر مناسبيله ادرنيه سياحتاري تقرر ايتشدر . سياحت پروغرامي احضار ايديبور .

§

روسيه و اينا بالاده اهميتي بر صورتله اجرائي تحريكات ايدن قوللرا ، حد اولسون ارض و روم ده يك خفيقه ماش در . روايت بدخواهانه يه رغماً وطن عثمانلي برايكي نقطه مستقنا اولارق ، عات مدهشدن محفوظ قالمشدر .

الله باذلة قداري جهدها في تحسين حالة التربية والتعليم في نما لكنا المحروسة و اماننا في بخاها و طيد لكن كدرنا اليوم مارا بناء في بعض الجرائد المصرية كالعلم الاغرو « البلاغ المصري » فانهما يلتفتان انظار الدولة العلية الى حالة هي من مساوي عصر الاستبداد لكن لازالت الى الى الان خطراً على مستقبل الامة . تلك الحالة هي التي عليها بعض المدارس الاجنبية في بلادنا فما اشبهها بالكنائس من المدارس خصوصاً في مدينة بيروت .

يوجد بيروب مدرسة المبشرين البروتستانت الامر بكه و مدرسة الجزويت الفرنسية و كلاهما تحت رياست الجمعيات الدينية تمدها بالمال والرجال والسبب الظاهر في وجودها هو حب الوطن في بلادنا و لكن السبب الحقيقي هو التبشير و جاب الناس الى مذهبها فان من الواجب على كل تلميذ دخلها اداء الفرائض الدينية سواء كان مساماً او يهودياً و من لم يمتثل الى حفظ الكتب المقدسة والدخول الى الكنيسة يطرد من المدرسة لاحالة و قد وقع ذلك غير ما مرة و المرء عدد كثير من الذين امتنعوا و تخرجوا الى دينهم . ولما اعلن الدستور العثماني قامت جماعة قوية من الطلبة واشتكت هذه الحالة الشنيعة و طلبت معافات الطوائف غير المسيحية من الفرائض الدينية و خابرو المصادر المتناس في الاسانة لمديد المساعدة لهم و التوسل في الامر بينهم وبين المبشرين فلم يجد ذلك نفساً بل زاد في غضب المبشرين و تقصم و تحصم الديني فلم يسع تلك الجماعة الا الضرب صفحاً عن الدراسة بهذه الكنائس و اختاروا الجهل و ظلمت عن علوم ما كفة اضمأرهم واحساساتهم الوطنية .

و اتاليوم نظم صوتنا الى صوت زملائنا المصريين و نسترخم دولتنا الدستورية العادلة لكف هذا الضرر عن شبيبتنا المتتورة و هو امر هين عليها لاننا لانتظاب غاق هذه المداري و لاطرد المبشرين من بلادنا كما فبات فرانا الجهورية منذ سنين .

بقلم الدكتور

احمد الشريف الحسني

بره قصص وقوعات

بولغار فراريلرينك عودتي . — طائلي بر خيال : استابول تونلي . — سلانيكده اسلحه درجي . آتوريار ؟ — سياسي مسافرلر من . — سياحت پادشاهي . قولرا . — صدر اعظم باشانك پارس سياحتي . استقراض ايشي مطوعات . — كرپده دينداشلمز . روم بطريقخانه سي معهود مجلس ملي . يونان احوالي .

سلاحلري تسليم ايتكم ايجون بولغارستانه فرار ايدن ناك و نيالي بولغارلرك اخيرا وطنلرينه غودتارينه حكومتجه مساعده اولونديني و شو قدركه بونلرك كچه جكارى حدود نقطلري تعيين واوراده سلاحلرينك تسليمي شرط ايدلديكي معلومدر . بعض فراريلرك اوقطه لردن كچمكدكلى و سلاحلري تسليم